
TALEPUNKT

UDENRIGSMINISTERIET

Emne: Samråd L i Udenrigsudvalget den 22. januar 2016: ”Hvad vil ministeren, på baggrund af de tyrkiske myndigheders overfald på den danske journalist, Nagieb Khaja, gøre for at forbedre pressefriheden i Tyrkiet?”

Jeg vil godt indledningsvist læse spørgsmålet op, som det er stillet, fordi det giver mig anledning til et par særskilte bemærkninger:

Der bliver spurgt: ”Hvad vil ministeren, på baggrund af de tyrkiske myndigheders overfald på den danske journalist, Nagieb Khaja, gøre for at forbedre pressefriheden i Tyrkiet?”. Der er efter min mening tale om to særskilte problemstillinger:

Der henvises, som begrundelse for spørgsmålet, til en konkret sag vedrørende en dansk journalist. Som det vil være udvalget bekendt, har jeg allerede skriftligt ad to omgange besvaret spørgsmål hertil, og som det fremgår af de svar, er det meget begrænset, hvad jeg kan sige om en sådan personsag, hvor Udenrigsministeriet selvsagt har tavshedspligt. Jeg kan dog forsikre om, at der er tæt kontakt mellem Udenrigsministeriets Borgerservice, Nagieb Khaja og hans faglige organisation, Dansk Journalistforbund. Vi gør, hvad vi kan, for bedst muligt at varetage Nagieb Khaja's konsulære interesser i sagen.

Ovenstående ændrer ikke ved, at selve spørgsmålet om, hvad man kan gøre for at bidrage til at forbedre pressefriheden i Tyrkiet, er vigtigt. Det handler om ramme- og arbejdsvilkår ikke bare for danske og andre udenlandske, men for alle journalister i Tyrkiet. Og det går til kernen af spørgsmålet om Tyrkiets ef-

terlevelse af basale europæiske standarder på et helt centralt område i relation til demokrati, retsstatsprincipper og menneskerettigheder, dvs. Københavns-kriterierne. Derfor er det også et spørgsmål, vi jævnligt drøfter i forskellige sammenhænge. For godt en måned siden, den 14. december 2015, besvarede jeg således et paragraf-20-spørgsmål [fra Yildiz Akdogan] om netop dette. Lad mig gentage hovedlinjerne:

Regeringen tillægger efterlevelsen af grundlæggende menneskerettigheder i Tyrkiet stor vægt, ikke mindst hvad angår ytringsfrihed, herunder pressefriheden. Fra dansk side rejses spørgsmål vedr. retsstatsprincipper og fundamentale rettigheder jævnligt i dialogen med Tyrkiet, hvor vi klart tilkendegiver vores bekymring og understreger behovet for udvikling i en positiv retning. Det agter regeringen at blive ved med.

Som del af den danske naboskabsbistand støtter Danmark udviklingen af et uafhængigt, åbent og frit mediemiljø i Tyrkiet i regi af et regionalt ”medie- og demokratiseringsprogram”. Formålet er fremme af demokrati og menneskerettigheder gennem en styrkelse af ytringsfriheden, herunder mediernes mulighed for at spille en aktiv, uvildig og professionel rolle i udbredelsen af nyhedsformidling og analyser.

Den danske regering bakker også helhjertet op om den fælles EU-linje over for Tyrkiet, hvor spørgsmålet om grundlæggende menneskerettigheder, herunder ytrings- og pressefrihed, spiller en central rolle i optagelsesforhandlingerne. EU-Kommissionen overvåger nøje, hvorvidt Tyrkiet overholder de standarder og principper om demokrati, retsstat, menneskerettigheder og respekt for be-

skyttelse af minoriteter, der er omfattet af de politiske kriterier for EU-medlemskab.

Som det fremgår af EU-Kommissionens seneste landerapport for Tyrkiet fra efteråret 2015, er der det seneste år sket tilbageskridt med hensyn til forsamlings- og ytringsfriheden, inklusive mediernes vilkår i Tyrkiet, ikke mindst i forbindelse med parlamentsvalgene den 7. juni og 1. november. Det udtalte Rådet en meget klar kritik af den 15. december som led i vores konklusioner om EU's udvidelse. Det er en kritik, som vi selvsagt støtter fra dansk side, ligesom vi også støtter, at der snarest tages hul på de helt centrale forhandlingskapitler 23 og 24, der netop fokuserer på retsstatsprincipper og fundamentale rettigheder. Med en åbning af disse kapitler, der p.t. blokeres af Cypern, kan vi med større vægt og præcision adressere udfordringerne vedrørende bl.a. ytrings- og pressefriheden i Tyrkiet.

Endelig vil jeg tilføje, at regeringen generelt også henholder sig til og bakker op om de udtalelser, der kommer fra Europarådet og OSCE, for eksempel i forbindelse med afholdelse af valg. Men det helt afgørende er altså den robuste dialog, som EU har og skal have med Tyrkiet med henblik på at sikre en udvikling, hvor Tyrkiet løbende nærmer sig, og i sidste ende fuldt ud lever op til, europæiske standarder på dette vigtige område.